

AZ ÉLEETNEK SZÓL

Tanuló vezetők az MTESZ-ben

A tanfolyam meghirdetésekor most is közlik a célt: „hogy segítsük a párt Központi Bizottságának a vezetés színvonalának növelésére, továbbá a munka- és üzemszervezés megjavítására vonatkozó határozatának eredményes végrehajtását”. Az MTESZ Csongrád megyei szervezete idén — éppen a fontos cél elérésére — még aktívabban, körültekintőbben szervezi a vezető-továbbképző tanfolyamokat; aktuális feladatokra és ismeretekre irányítva az üzemek, vállalatok, szövetkezetek vezetőinek figyelmét.

★

Régi, de egyre gyorsabban bebizonyosodó igazság, hogy a vezetők nem bízhatják magukat pusztán a szakmai rutinra. Az, hogy ki milyen gyorsan tudja „elfelejteni” az elavult s befogadni, alkalmazni az új, időszerű tudásanyagot, a vezetői helytállás próbaköve is. Ezért jó, hogy egy ilyen társadalmi szervezeti összefogás és tanulva tanítja a műszaki értelmiséget. Kiegészítve azt a természetszerűen szükséges önképzést, amire a feladatok megoldásához ugyancsak szükség van.

Az MTESZ Csongrád megyei vezetőképző tanfolyamairól kedvező tapasztalatok

kat összegezhetünk. Tavaly 9 csoportban 230 különböző szintű vezető öt témakörrel ismerkedett. Idén az első félévben 5 csoport verbuválódott, összesen 100-an vettek részt az MTESZ szervezte továbbképzésben. Az üzemvezetők, művezetők, vállalati középvezetők gazdasági, vezetékelméleti kérdésekkel foglalkoztak, seregnyi, a munkában jól használható tudnivalóval. Mint korábban, ezúttal is voltak ügyvezetői kihelyezett tagozatok — így Hódmezővásárhelyen, a HOD-GÉP-nél — ilyen esetekben a vállalat kívánságára „házhoz”, pontosabban gyárhoz jön a vezetőképzés.

Kedvező tendencia ez. Hiszen az MTESZ közvetítésével egyre több időt takaríthatnak meg a vállalatok. Már maga az is számottevő időnyereség, hogy nem kell ezt vagy azt a vezetőt Budapestre iskolára küldeni, nem esik ki az üzemi munkából sem. Ugyanakkor, ha elég szorgalmas, folyamatosan tehet szert új, hasznos ismeretekre a vezetőképzőn. Sajnos, előfordul itt is a kezdeti lelkesedés lelohada, a lemorzsolódás. Pedig inkább újak és újak jelentkezésére, tanulására lenne szükség.

★

Mi a második félév programja? Két tanfolyamot in-

dít az MTESZ, a felhívást már el is küldték a vállalati igazgatóknak, szövetkezeti elnököknek. Az egyik 45 órában üzemgazdálkodási alapismereteket nyújt a vállalati gazdálkodás gyakorlatából vett példák és a mikroökonómiai elmélet felhasználásával. A másik közvetlenül az üzemszervezés és -elemzés kérdéseivel foglalkozik — 42 óra keretében. Hetenként egy alkalommal 3 órás foglalkozásokat tartanak, a bevált gyakorlat szerint.

Nézegetem a programot. „A szervező munka folyamata”, „A termelő folyamatok szervezése (technológiai szervezés, gyártásszervezés)”, „A termelékenység elemzése, növelésének lehetőségei”, „A munka pszichológiai tényezői”. És így tovább, minden egyes tanórának komoly „leckeje” van; olyan, amit tulajdonképpen az élet adott föl, s amiből az igazi vizsgát ki-ki a maga munkahelyén fogja letenni. A vállalati árpolitikából, az anyagi érdekeltségéből éppúgy, mint a vezetési módszerekből, az emberi kapcsolatok ismeretéből.

★

Az MTESZ Csongrád megyei szervezete együttműködést alakított ki az Országos Vezetőképző Központtal; így még hatékonyabbá tehetik a továbbképzést. A szakmai lépéstartás, a műszaki színvonalhoz való felzárkózás igénye munkál a mérnöktovábbképzésben is. Ezért folytattak tárgyalásokat a Mérnöktovábbképző Intézettel; könnyűipari területen dolgozók speciális képzése ügyében. Az őszi tanfolyamot 50–60 órára tervezik, ezen belül aktuális gazdaságpolitikai tájékoztatót is tartanak 2–3 órában.

A kábelgyár példát mutat arra, hogy üzemben belül is szépen, sikeresen lehet végezni a továbbképzést: két féléves, kihelyezett tanfolyamon, 100 órában tanulnak idén a műszakvezetők. A vállalat állította össze a tematikát; a résztvevőket vizsgára is kötelezve.

S. M.

Beton és kavics

Az építőipar termelésében jelentős tétel, a beton fontos alapanyaga, a kavics, amelynek megfelelő arányú termelése és olcsó szállítása alapvetően befolyásolja az építés fejlődését. Ezért több éves előkészületi munka után a Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézet — kidolgozta az országos kavicstermelés negyedik ötéves tervi fejlesztési programjának koncepcióját, amelyet megvitatott és jóváhagyott az Építésiügyi és Városfejlesztési Minisztérium műszaki fejlesztési tanácsa.

A kavics megfelelő osztályozásával, a szennyező anyagok eltávolításával lehetőség nyílik arra, hogy a beton szilárdságának csökkentése nélkül köbméterenként 30–80 kiló cementet takarítsanak meg.

A felmérések szerint 1975-ben 19,5–20 millió köbméter kavicsra lesz szükség az országban. Az eddigi fejlesztési intézkedések lehetővé teszik, hogy a IV. ötéves terv utolsó évében mintegy 18 millió köbméter kavicsot termeljenek.

Alapos alapok

Az emberiség eljutott odáig, hogy föltárlta a gyűrhetetlen inget — el is nevezte gyűrtenítettnek —, és a gyűrődő aszfaltot. Az utóbbira különösen az ilyen forró, nyári napokon figyelünk fel, amikor észrevesszük, hogy a nemrégiben elkészült úton örömmel fölavatott út olyan, mint a viseltes ing: meggyűrődött. Többnyire a megállóban van baj útjainkkal, a szakemberek szerint azért, mert nem képes elviselni a farmotoros buszok súlyát.

Ebben különbözik tehát az aszfalt mégis az ingtól: azt hinné az ember, hogy még örvendetesebb — részben alkalmazzák már a vállalat munkájában. Almásy Géza — aki 1971-ben mint a budapesti vállalat munkatársa — készítette az érdekes, több szempontból figyelemre méltó tanulmányt, ma az ALÉP osztályvezetője. Tőle tudom, hogy a szervezési javaslat előre figyelembe veszi az ALÉP várható ötesztendő fejlődését, s a hazai építőipari realitásokat is. Nem valami kozmikus, elveiben a maximumra törekvő munka, hanem olyan, amelyben a kivitelezhetőség, a gazdaságosság elsőrendű követelmény.

Néhány szót az ALÉP számára elkészített integrált információs rendszerről. Legfontosabb tulajdonsága, hogy önmagában zárt, egymással összefüggő, önműködő rendszer, amelyben felesleges információk nincsenek, kétszer ugyanaz a közlés, adat nem szerepel. Nincs kettős csatorna, fel dolgozó apparátus — a döntésre hivatott ember — csak a szükséges feladatokat kapja és végzi el. Eszerint bonyolódik majd le a vállalati munka, az előkészítéstől az elszámolásig. A részletek ismertetése helyett ezúttal nézzük meg, hol tart mind ez az ALÉP-nél.

Az első fontos részfeladat a bérelszámolás, amit (a fejlett ipari országokban ki zárólag géppel végeznek) ma még hagyományos módszerrel történik, gépesítésére a későbbiekben kerül sor. A számlázást, a költségvetést néhány esetben és munkánál — például a szegedi

Mostantól azonban nagyot változik a világ. A buszmegállók, a Radnóti gimnáziumi csomópontban már betonra alapozzák, azt próbálja meg az a fránya busz bernyomni. S hogy eddig ezt miért nem lehetett? Valószínűleg azért, mert nem olcsó mulatság ez, s nagyon drágák lennének útjaink, lévén, hogy szelőkben már mindenhol betonon nyugodnának.

Nem azért jelentős tehát az alaposabb alapozás, mert a megállók történetében nyit új korszakot. Abban még inkább, hogy jelzi: talántán több teret kap a városépítésben mindaz, ami nem ideiglenes, ha egyelőre csak a megállók-ról van is szó. Mert, ugye, csak akkor érdemes kősziklára építeni, ha tudjuk, nem holnapig szólót telepítünk oda. Vagyis, ha nem változik naponta a koncepció. Mert alapos.

V. M.

Számítógépes program az ALÉP-nél

Felfedeztük a szervezésből származó előnyöket; a hivatalos biztatáson túl manapság népszerű dolog szervezéssel foglalkozni annál az egyszerű oknál fogva, mert néhány szerencsésen alkalmazott intézkedéssel biztos a siker. Persze a nagy hagyományokkal, évtizedes múlttal rendelkező vállalatoknál nem könnyű hozzányúl a szervezéshez, a sokáig egyedül üdvöztőnek tartott „rendhez”, míg az új üzemekben, gyárakban kézenfekvő feladatot kap az üzemszervező. Nem csoda, hogy ezért az utóbbiaknál találkozhatunk az első, gyakorlatban megvalósított vagy a születésben levő javaslatokkal.

Az 1971-ben megalakult Alföldi Közműépítő Vállalat az utóbbi szerencsések közé tartozik. Eszközeit az államtól kapta, s lehetősége nyílt arra, hogy szervezést a korszerű elvek alapján alakítsa ki. Ennek érdekében még tavaly megbízta az Építőipari Számítástechnikai és Ügyvitelgépesítési Vállalatot, hogy szervezeti és ügyviteli rendszerét a

számítástechnikai alkalmazhatóság követelményeinek megfelelően dolgozza ki. A terv azóta elkészült s ami még örvendetesebb — részben alkalmazzák már a vállalat munkájában.

Felvetődik a kérdés: egy kezdő vállalatnál vajon hogyan jutnak hozzá a nagyon drága számítógéphez, milyen előfeltételei vannak egyáltalán a még oly egyszerűnek mondott szervezési intézkedés végrehajtásának. Almásy Géza elmondta, hogy a tervnek megfelelően most készítenek részprogramokat és ennek alapján dolgozik a vállalat. Az információkat Budapestben az említett ügyvitelgépesítési vállalatnál dolgozzák fel az ALÉP-pel kötött megállapodás szerint. Szegeden a műszaki osztály keretében foglalkoznak a programokkal, s gyakorlati lebonyolításukkal. Szó van arról, hogy az ÉVM-hez tartozó vállalatok számára nagy teljesítményű számítógépet vásárolnak és helyeznek üzembe Budapesten, s ehhez kapcsolódik majd a szegedi ALÉP is.

Ha gondosan szemügyre vesszük az ALÉP eddigi pályafutását — csupán a kezdeti eredményeket — biztató előjeleket tapasztalunk. A megszokottnál áttekinthetőbb szervezetet, a gazdaságosan működő irányító apparátust — a forintviszont mérhető nyereséget viszont aligha kérhetjük számon. Annál sokat ígérőbb az, hogy az elkövetkezendő évekre megvan az a terv és elképzelés (sőt ennek egyes elemeit alkalmazzák), amely nélkül gazdaságosan nem működhet az 1975-ben 500 millió forint munka elvégzésére felállított vállalat.

M. I.

Nemzetközi diákkonferencia

A Nemzetközi Diákszövetség, felkérte a KISZ Központi Bizottságát nemzetközi diákkonferencia megrendezésére. A tanácskozást a

Dél-Baranya Siklós várában tartják az ősz folyamán, s azon magyar és külföldi egyetemi-főiskolai hallgatók vesznek részt. (MTI)

Ítélet a Termál-ügyben

A szegedi megyei bíróságon tegnap hirdettek ítéletet Virágos Kiss István és társai, a szentesi Termál Tsz volt vezetői ellen indított perben. Az öthónapos tárgyalássorozat után a megyei bíróság Virágos Kiss István, a tévesz volt elnökét folytatólágon, visszaesőként elkövetett, különösen nagy kárt okozó hűtlen kezelésben, csalásban, sikkasztásban, hanyag kezelésben, adócsalásban, nyolc rendbeli vesztegetés büntetésében és a beruházási fejelelem két rendbeli megsértésében marasztalta el és mindezt tízévi szigorított börtönbüntetésre ítélte. Kardos Ferenc Andrást, a tévesz volt főigazgatóját és elnökhelyettesét folytatólágon és visszaesőként elkövetett hűtlen kezelésben, valamint adócsalásban találták bűnösnek, három év börtönbüntetést szabtak ki rá. A harmadrendű vádlott: Nagygyörgy Istváné egy év, a negyedrendű vádlott, Balogh Lászlóné pedig tíz hónap börtönbüntetést kapott.

A per többi vádlottjai közül Szabó János, Benczés László, Kátai István, dr. Takács Péter, Dávid István, Gáál Sándor, Alács László, Adám József, Gera Lukács, Mihály András és László Béla három hónaptól két évig terjedő börtönbüntetést kaptak. Néhány büntetés-végrehajtást próbaidőre felfüggesztett a bíróság. Schendl Tamást kétezer forint pénzbüntetésre ítélték. A megyei bíróság öt vádlottat felmentett. Az ítéleteket indokolva dr. Novák Zoltán tanácsvezető bíró elmondotta, hogy ahol a Btk. módosítása arra lehetőséget adott, enyhébb büntetést szabtak ki.

Az ítéletek nem jogerősök, mivel az ügyész súlyosbításért fellebbezett. Kérte a felmentettek bűnösségének megállapítását, és

rájuk szabadságvesztés kiszabását, a többi vádlott büntetésének pedig súlyosbítását. Fellebbeztek a védők is, többen védeucük felmentését kérték. Egy ügyvéd háromnapos gondolkodási időt kért. A felmentettek védői elfogadták az ítéletet. Kardos Ferenc András védője kérte, hogy védeucét a másodikfokú ítélet meghozataláig helyezték szabadlábra. Mivel az ügyész Kardos ítéletének súlyosbítását kérte, a bíróság a védő kérelmét elutasította.

A benyújtott fellebbezések következtében az ügyben másodfokon a Legfelsőbb Bíróság hoz döntést.

Halál Velencében

ÚJ FILMEK

Színes, szélesvásznú olasz film. Thomas Mann novellájából filmre írta Luchino Visconti és Niccolò Badalucco. Operatőr Pasquale de Santis. Zene Gustav Mahler harmadik és ötödik szimfóniája. Rendezte Luchino Visconti. Főszereplők Dirk Bogarde (Aschenbach), Silvana Mangano (Anyá), Björn Andersen (Fiú) és Romolo Valli, Mark Burns, Corale Andre, Marisa Beren.

Be kellene végre látni, hogy nem minden irodalmi anyag alkalmas képi megjelenítésre. Nem alkalmasak Thomas Mann művei sem. Nincs, talán nem is lehetséges olyan film, amely minden rezdülésében képes lenne visszaadni ennek a varázslatos írásművészetnek az értékeit. Sok filmet csináltak már a világhírű német író elbeszéléseiből, egyebek közt a Királyi fenségből, a József és testvé-

reiből a Bruddenbrock-házból, de minden vállalkozást kudarc kísért. Ezeket a filmeket ugyan nem a film reprezentánsai készítették, de talán nem véletlen, hogy éppen a legnagyobbak nem vállalkoztak az általuk is nyilván eleve reménytelennek gondolt feladatra.

Az első nagy, akit e kudarcok nem rettentettek vissza, a modern olasz film egyik világhírű egyénisége, a Rocco és fivéréi, a Páduc alkotója Visconti, aki köz tudottan operarendező is, nem egészen oktanul vállalkozott erre a nagy feladatra. Néhány filmjéből olyan érzéletes képekben éledt újjá a régi világ, hogy okkal remélhetjük, Thomas Mann 1911-ben készült novellájával is sikere lesz. Nem lett. A film éppoly kudarc, mint a régebbi adaptációk, ha nem is egészen azonos okok miatt. Hogy Visconti nagy művész,

az cáfolhatatlanul dokumentálódik filmjében, de ezzel együtt, és talán éppen ezért az is, hogy Thomas Mann filmre vinni lehetetlenség.

Lehetetlenség, mert mint az író minden más művében, a Halál Velencében sem azonos az alkotás a cselekménnyel. Visconti ezt elméletileg nyilván nagyon jól tudja. Kudarcának nem ez az oka, hanem az, hogy azt a pluszt, ami az eredeti novellában atmoszféraként, gondolati-érzelmi háttérként kerül az olvasó elé, filmjében nem volt képes visszaadni az eredeti novella bonyolultabb, izgalmasabb, feszültebb, mint a film, amely hozzá képest gyenge, bár nagyon jó technikájú olajnyomat.

Ily módon hiába ragaszkodott az olasz rendező Thomas Mann szavaihoz, a lényeg, az írás szelleme hiányzik a filmből.

Ö. L.